

wpłynęło dn. 20.05.11.

nr 2668 podpis Burszta

**Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi**

Fri.03/32/2011

P. J. Kwieciński
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 23.05.11.
nr 4933 podpis *[Signature]*

Warszawa, 2011.05.18

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W związku z przesłanym przy piśmie z dnia 20 kwietnia 2011 r., znak: BPS/DSK-043-3616/11 - *Oświadczeniem złożonym przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego na 74 posiedzeniu Senatu w dniu 14 kwietnia 2011 r.* – uprzejmie informuję, co następuje:

Odnosnie kwestii związanych z kształtowaniem się cen żywności oraz dotyczących stabilizacji rynków żywnościowych

1. W ostatnich dziesięciu latach sytuacja na rynku rolno-żywnościowym była bardzo zróżnicowana i to zarówno ze względu na dokonujące się przemiany strukturalno-technologiczne, jak i wpływ czynników rynkowych, również o zasięgu globalnym, na rynek krajowy. Dokonały się również zmiany spowodowane włączeniem Polski w struktury jednolitego rynku Unii Europejskiej, a w przypadku polskiego rolnictwa w instrumentarium Wspólnej Polityki Rolnej.

W latach 2001-2010 skala zmian cen żywności, surowców rolnych i towarów zakupywanych przez rolników kształtowała się następująco:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	rok poprzedni =100									
Ceny żywności i napojów bezalkoholowych	105,0	99,3	99,0	106,3	102,1	100,6	104,9	106,1	104,1	102,7
Ceny produktów rolnych sprzedawanych przez producentów rolnych	103,8	92,6	99,5	111,4	97,9	102,6	114,5	101,2	97,9	112,1*
Ceny towarów i usług zakupywanych przez producentów rolnych	106,5	101,9	102,1	108,6	102,0	100,6	106,3	111,2	102,0	101,8

*dla produktów pochodzenia roślinnego – 129,2%, dla produktów pochodzenia zwierzęcego – 102%.

2. Działania rządu w zakresie bezpośredniej ingerencji w poziom cen surowców rolniczych czy relacje między poszczególnymi ogniwami rynku rolno-żywnościowego po 1989 roku są niemożliwe. Wynika to zarówno z przepisów Unii Europejskiej, jak i krajowego prawodawstwa.

Jednakże Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi konsekwentnie dąży do tego aby w ramach obecnej Wspólnej Polityki Rolnej Wspólnota aktywnie realizowała działania interwencyjne mające na celu niwelowanie niekorzystnych zjawisk na rynkach rolnych czy wcześniejsze przeciwdziałanie tym zjawiskom.

Ministerstwo wielokrotnie zwracało się do Komisji Europejskiej z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych na rynku zbóż, które pomogą w stabilizacji tego rynku. M.in. w efekcie tych działań Komisja Europejska uruchomiła rozporządzeniem nr 1017/2010 sprzedaż pszenicy i jęczmienia z zapasów interwencyjnych. Początkowo w sezonie 2010/11 na zapasach interwencyjnych znajdowało się 2,7 mln ton jęczmienia i 88 tys. ton pszenicy. Przedsiębiorcy zakupili już blisko 2,4 mln ton jęczmienia oraz całość wystawionej na sprzedaż pszenicy.

W związku z wysokimi cenami zbóż, na posiedzeniu Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych w dniu 17.02.2011 r. przyjęto projekt rozporządzenia Komisji, zgodnie z którym zawieszają się pobierania ceł na import pszenicy zwyczajnej innej niż wysokiej jakości (CN 1001 90 99) oraz jęczmienia (CN 1003 00) importowanych obecnie w ramach kontyngentów taryfowych o zredukowanej stawce celnej. Przedstawiony projekt będzie obowiązywał do dnia 30.06.2011 r. Przepisy będą miały zastosowanie do zboża, którego bezpośredni transport rozpocznie się co najmniej do końca czerwca 2011 r. Na posiedzeniu Rady Ministrów UE w dniu 17 maja br. złożony został wniosek w sprawie podniesienia ceny interwencyjnej zbóż do poziomu 130 euro/t.

W bieżącej kampanii cukrowniczej 2010/2011, która zakończyła się 18 stycznia 2011 r. wyprodukowano w Polsce 1 442,5 tys. ton cukru. Mając na uwadze ilość wyprodukowanego cukru oraz średnie miesięczne krajowe zużycie cukru - 130 tys. ton. aktualnie w magazynach producentów cukru pozostają takie ilości cukru, które pozwalają na pełną realizację bieżącego zapotrzebowania na cukier zarówno indywidualnych konsumentów jak i przetwórców.

Obecna kwota produkcji cukru w Polsce w wysokości 1405,6 tys. ton jest rezultatem wspólnotowej reformy rynku cukru i decyzji podjętych wyłącznie przez producentów cukru i plantatorów buraków cukrowych, w zamian za uzyskanie pomocy finansowej. Producenci cukru oraz plantatorzy dobrowolnie złożyli wnioski o zrzeczenie się łącznie 366,8 tys. ton

cukru, w zamian otrzymując z funduszu restrukturyzacji środki finansowe w wysokości 322 mln euro.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowało i podejmuje szereg działań mających na celu stabilizację rynku cukru. W styczniu i lutym 2011 r. Ministerstwo wystąpiło do Komisji Europejskiej z wnioskami m.in. o zwiększenie kwoty produkcji cukru w roku gospodarczym 2011/2012 o 15% oraz umożliwienie sprzedaży na rynku unijnym, bez konsekwencji finansowych (obecnie kara 500 euro/t) cukru pozakwotowego wyprodukowanego w UE w sezonie 2010/2011.

Na skutek tych wystąpień, które zostały poparte przez inne państwa członkowskie w dniu 3 marca 2011 r. Komisja Europejska przyjęła rozporządzenie Komisji (UE) nr 222/2011, które umożliwia sprzedaż na rynku Unii Europejskiej 500 tys. ton cukru pozakwotowego bez konsekwencji finansowych. Realizacja przepisów zawartych w ww. rozporządzeniu przyczyni się do zwiększenia podaży cukru na rynku UE, a tym samym powinna wpłynąć na stabilizację cen cukru.

Opublikowane zostało również rozporządzenie Komisji Europejskiej otwierające kontyngent taryfowy na bezcłowy import 300 tys. ton cukru w okresie od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 30 września 2011 r.

W celu zapewnienia właściwego zaopatrzenia rynku UE w cukier oraz wykorzystania potencjału produkcyjnego sektora cukrowniczego w roku gospodarczym 2011/2012, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawnioskowało do Komisji Europejskiej o zwiększenie produkcji cukru pozakwotowego poprzez:

- uwolnienie na rynek UE w sezonie 2011/12 cukru pozakwotowego w ilości do 15% kwoty państwa członkowskiego lub,
- podniesienie limitu eksportowego cukru pozakwotowego do 1,3 mln ton w sezonie 2011/12 z możliwością przeznaczenia części tego limitu na rynek UE w sytuacji niedoborów cukru na rynku wewnętrznym w przyszłym sezonie.

Wnioski w ww. sprawie zostały przekazane do Komisji Europejskiej na piśmie w dniach 8 i 21 marca 2011 r.

Obecnie na rynku mleka i przetworów mlecznych obserwuje się znaczne wzrosty cen w porównaniu do poprzednich okresów. Utrzymująca się dobra koniunktura na światowym rynku przełożyła się na poprawę warunków produkcji i przetwórstwa mleka oraz kondycję sektora mleczarskiego. Natomiast środki podejmowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na rynku mleka w okresie kryzysu w 2009 r. (przede wszystkim przywrócenie na wniosek Polski refundacji wywozowych i wcześniejsze uruchomienie mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania masła) przyczyniły się do ustabilizowania sytuacji na rynku

mleczarskim. Skup interwencyjny masła i odtłuszczonego mleka w proszku w 2009 r. w UE spowodował zdjęcie z rynku nadwyżki tych produktów, które destabilizowały sytuację rynkową.

Od lipca 2009 r., dzięki działaniom podejmowanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, obserwuje się w Polsce stały wzrost średnich cen skupu mleka. Średnie ceny skupu mleka w marcu 2011 r. (121,59 zł/100 kg) były na wysokim, zapewniającym opłacalność produkcji poziomie, znacznie przewyższającym poziom z marca 2009 r. (+29%) oraz z marca 2010 r. (+16%). W stosunku do lutego 2011 r. odnotowano wzrost cen skupu mleka o 2,4%. Wyłączając przełom 2007 r. i 2008 r., kiedy to z powodu zmniejszonej podaży przetworów mlecznych na rynku światowym oraz działań spekulacyjnych na rynkach towarowych, ceny skupu mleka w całej UE osiągnęły niespotykane wysokie poziomy, obecne ceny skupu mleka są najwyższe od momentu wstąpienia Polski do UE.

W porównaniu do średniej unijnej, w lutym 2011 r. średnia cena skupu mleka w Polsce była ok. 8% niższa – średnia cena w UE wynosiła 33,10 EUR/100 kg, a w Polsce było 30,30 EUR/100 kg.

Mając na względzie trudną sytuację na rynku wieprzowiny Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowało starania na forum UE m.in. o uruchomienie wsparcia rynku wieprzowiny. Na przełomie 2010 r. i 2011 r. sytuacja na tym rynku uległa pogorszeniu w związku z kryzysem związanym z wykryciem dioksyn w Niemczech. Wniosek Polski i innych państw członkowskich o uruchomienie wsparcia rynku wieprzowiny uzyskał poparcie Komisji Europejskiej i w dniu 24 stycznia 2011 r. na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, podjęto decyzję o uruchomieniu dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny. W ramach mechanizmu, zawieszono z dniem 22 lutego, a ostatecznie zamkniętego w dniu 4 marca 2011 r., w całej UE złożono wnioski o objęcie dopłatami 144 tys. ton mięsa wieprzowego, w tym w Polsce 9 tys. ton.

W ramach szczegółowych dyskusji na temat Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „WPR do 2020 r.: sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi”, zgłaszane są postulaty dotyczące uwzględnienia rynku wieprzowiny w reformie oraz wprowadzenia mechanizmów, które umożliwiłyby lepsze funkcjonowanie rynków w przyszłości. W tym celu Polska opowiada się za rozszerzeniem użycia klauzul mających zastosowanie w przypadku wystąpienia zakłóceń na rynku. W dyskusjach Polska proponuje m.in. rozszerzenie zastosowania art. 45 (utrata zaufania konsumentów) rozporządzenia 1234/2007 (*Single CMO*), a także art. 186a (zakłócenia rynku wynikające ze wzrostu/spadku cen) m.in. na rynek wieprzowiny. Polska

przedstawia opinię, że mechanizm wsparcia eksportu powinien być stosowany tak długo, jak długo pozwalają na to zobowiązania międzynarodowe UE. Refundacje wywozowe są skutecznym instrumentem szybkiego reagowania, służącym poprawie sytuacji na rynkach rolnych w perspektywie krótkoterminowej. Należałoby ponadto rozważyć nowe sposoby wspomagania unijnego eksportu. Zdaniem Polski konieczne jest funkcjonalne i finansowe wzmocnienie instrumentów wsparcia promocji produktów rolnych, zarówno na rynku UE jak i rynkach międzynarodowych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje działania stymulujące popyt wewnętrzny na wieprzowinę i jej eksport. Prowadzi działania stwarzające warunki dla eksportu na rynki państw trzecich, m.in. Chin, Rosji, Ukrainy. Wdrożono rozwiązania systemowe, takie jak np.: Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego, utworzony na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2009 r. *o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych*. Natomiast na podstawie ustawy z dnia 7 marca 2007 r. *o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich* za krajowy system jakości żywności uznane zostały System Gwarantowanej Jakości Żywności (QAFP) opracowany przez Unię Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego oraz System Jakości Wieprzowiny PQS (Pork Quality System) opracowany przez Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” oraz Związek „Polskie Mięso”. W ramach działań resortu realizowany jest program zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Uznanie Polski jako kraju wolnego od choroby Aujeszkyego wpłynie pozytywnie na eksport polskiego mięsa i żywca wieprzowego, a także pozyskiwanie nowych rynków zbytu.

W związku z sygnałami od producentów i organizacji rolniczych z rynku mięsa dotyczącymi występowania nieuczciwych praktyk rynkowych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpiło do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z prośbą o zbadanie czy w tej sytuacji nie nastąpiło naruszenie przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*. Odpowiadając na powyższe, Prezes UOKiK wyjaśnił, że zgodnie z art. 31 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* do zadań Prezesa Urzędu należy sprawowanie kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów ww. ustawy, w tym przeciwdziałanie praktykom ograniczającym konkurencję stosowanym przez przedsiębiorców. Przez te praktyki należy rozumieć zawieranie przez przedsiębiorców porozumień ograniczających konkurencję, tj. porozumień których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na danym rynku, a także nadużywanie przez przedsiębiorców pozycji dominującej na rynku właściwym. Kompetencje Prezesa Urzędu wynikające z ww. ustawy *o ochronie konkurencji*

i konsumentów pozwalają na ingerencję w rynek, tylko i wyłącznie, gdy kwestionowane działania przedsiębiorców są wynikiem praktyk ograniczających konkurencję. Oznacza to, że Prezes Urzędu nie może nakazać przedsiębiorcom zaprzestania stosowania cen na określonym poziomie, jeżeli stosowanie tych cen nie wynika z nadużywania pozycji dominującej. W przypadku porozumień cenowych ograniczających konkurencję, organ antymonopolowy może kwestionować jedynie sam fakt zawarcia takiego porozumienia, a nie poziom cen narzuconych przez przedsiębiorców. Stwierdzając istnienie takiego porozumienia organ antymonopolowy nie może np. nakazać stosowania cen na określonym poziomie, a jedynie zakazać ich ustalania. W związku z mocno rozdrobnioną strukturą rynku skupu żywca wieprzowego oraz dużą ilością podmiotów skupujących lub przetwarzających ten żywiec wątpliwe jest, żeby któryś z nich posiadał pozycję dominującą, poprzez którą należy rozumieć pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40 % (art. 4 pkt 10 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*).

Odnosząc się z kolei do drugiej z możliwych antykonkurencyjnych praktyk, czyli zawarcia sprzecznego z prawem ochrony konkurencji porozumienia należy zauważyć, że z antykonkurencyjnym porozumieniem cenowym mamy do czynienia w przypadkach, gdy działania przedsiębiorców (określone skoordynowane zachowania) wynikają z podjętych wspólnie uzgodnień, których celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji i w konsekwencji naruszanie przepisów ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* lub właściwych przepisów unijnych. Zgodnie z orzecznictwem Komisji Europejskiej i Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli porównywalny poziom cen produktu na danym rynku właściwym można usprawiedliwić innymi czynnikami niż zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję, a jednocześnie nie ma wystarczających dowodów, że takie porozumienie zostało zawarte, wówczas nie można zastosować art. 101 ToFUE¹, ani odpowiadającego mu art. 6 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*. Przeciw możliwości zawarcia antykonkurencyjnego porozumienia również świadczy duże rozdrobnienie działających na tym rynku zakładów skupujących i przetwarzających mięso wieprzowe – na rynku tym działa wiele zakładów, co oznacza, że zawarcie antykonkurencyjnego porozumienia ustalającego ceny skupu żywca na terenie całego kraju organizacyjnie byłoby znacznie utrudnione, wręcz niemożliwe.

¹ por: wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 27 września 1988 r. w połączonych sprawach 89, 104, 114, 116, 117, 125-129/85, Woodpulp I przeciwko Komisji Europejskiej, ECR 1988, 5193.

Prezes UOKiK zapewnił, że gdy zachodzi jakiegokolwiek podejrzenie naruszenia przepisów ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, podejmowane są natychmiastowe działania zmierzające do usunięcia nieprawidłowości. Jest to jednak czynione wyłącznie w zakresie kompetencji przyznanych Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Należy podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi konsekwentnie podejmowało i podejmuje działania, mające na celu niwelowanie niekorzystnych zjawisk na rynkach rolnych oraz wcześniejsze przeciwdziałanie tym zjawiskom.

3. Odnosząc się do kwestii skupu i cen owoców, w szczególności owoców miękkich, należy zauważyć, że rynek skupu owoców jest rynkiem zmiennym, zależnym od warunków pogodowych, a wpływ na cenę owoców w danym sezonie ma wiele czynników. W Polsce wciąż duża część wyprodukowanych owoców (średnio 53%, a w przypadku owoców jagodowych nawet do 85%) kierowana jest do przetworzenia. Brak integracji pionowej w handlu owocami w relacjach producent – odbiorca, jest jednym z głównych czynników skutkujących znaczną niestabilnością cen na rynkach tych produktów. W sezonach, w których mamy do czynienia z występowaniem nawet nieznacznych nadwyżek podaży nad popytem, ceny owoców oferowane przez odbiorców kształtują się na nieproporcjonalnie niskim poziomie, nierzadko poniżej kosztów ich produkcji. Odwrotna sytuacja ma miejsce w sezonach, w których podaż ze względu na warunki agrometeorologiczne jest znacznie ograniczona. W celu zniwelowania fluktuacji cen występujących zwłaszcza na rynku owoców miękkich Ministerstwo zaleca stosowanie umów kontraktacyjnych z ustalonymi cenami, które stanowiłyby formę uniezależnienia cen tych produktów od zmiennej sytuacji na rynku. Rozwiązanie takie byłoby korzystne dla producentów w sezonach o nadmiernej podaży oraz dla odbiorców w sezonach, gdy podaż jest niższa niż zgłaszany popyt.

Warto przypomnieć, że resort rolnictwa od wielu lat systematycznie monitoruje sytuację na rynku owoców miękkich. Podczas dyskusji nad reformą wspólnej polityki rolnej w Unii Europejskiej rozpoczętej pod koniec 2004 roku, Polska wniosowała o objęcie dopłatami wszystkich owoców miękkich. Komisja Europejska, po dokonaniu analizy tego sektora w UE stwierdziła, że ówczesne problemy na rynku wiśni i porzeczek czarnej wynikały z niedostosowania podaży do popytu (nadprodukcja). Zdaniem KE dopłaty z budżetu UE w przypadku wiśni i porzeczek mogłyby być dodatkową zachętą do zwiększania produkcji tych gatunków i podjęła decyzję o wprowadzeniu dopłat wyłącznie do malin i truskawek, to jest upraw zagrożonych konkurencją ze strony krajów trzecich. Począwszy od 2008 roku producenci truskawek i malin kierowanych do przetwórstwa mogą otrzymywać dopłaty bezpośrednie do hektara upraw tych gatunków. Dopłatami objęta jest powierzchnia

gwarantowana 48 tys. ha, a płatność wynosi 230 EUR/ha z budżetu UE oraz 170 EUR/ha z budżetu krajowego. Warunkiem uzyskania tej płatności jest posiadanie numeru identyfikacyjnego nadanego w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności oraz podpisana umowa z zatwierdzonym przetwórcą owoców miękkich (bezpośrednio lub poprzez skupującego). Powierzchnia działki rolnej, na której uprawiane są truskawki lub maliny nie może być mniejsza niż 0,1 ha. System dopłat z tytułu owoców miękkich w obecnej formie skończy się z dniem 31 grudnia 2011 r, a wsparcie UE przewidziane dla Polski w najbliższych latach zostanie włączone do koperty dopłat bezpośrednich.

Odrębną kwestią jest rozwiązanie problemu pośredników na rynku owoców. Zwykle producenci, zwłaszcza z małych gospodarstw dostarczają owoce na rynek za pośrednictwem podmiotów skupujących, co sytuuje ich na najniższej pozycji w łańcuchu handlowym. Znacznie silniejsza pozycja rynkowa odbiorców skutkuje tym, że dostawcy ulegają w negocjacjach presji w zakresie cen uzyskiwanych za dostarczane produkty lub w zakresie innych warunków handlu. W celu wyeliminowania pośredników i zwiększenia koncentracji podaży po stronie producentów, a co za tym idzie poprawy ich pozycji w negocjacjach handlowych z zakładami przetwórczymi lub odbiorcami detalicznymi, ustanowiono na szczeblu unijnym system wsparcia dla producentów zrzeszających się w zorganizowane podmioty. Polska z chwilą przystąpienia do Unii Europejskiej wdrożyła do swojego prawodawstwa mechanizmy wsparcia funkcjonujące w ramach Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych w zakresie sektora owoców i warzyw. Trzon uregulowań tej polityki stanowią unijne rozporządzenia - rozporządzenie Rady (WE) 1234/2007 i rozporządzenie Komisji (WE) 1580/2007 oraz przepisy krajowe – ustawa z 19 grudnia 2003 roku *o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu, rynku suszu paszowego oraz rynku lnu i konopi uprawianych na włókno* (Dz. U. z 2008 r. Nr 11, poz. 70 z późn. zm.) wraz z przepisami wykonawczymi.

Zgodnie z ww. polityką efektywność ekonomiczna produkcji m.in. owoców miękkich powinna być zapewniona dzięki funkcjonowaniu grup i organizacji producentów tych produktów. Zorientowane rynkowo podmioty dzięki prowadzonym badaniom rynku, mogą efektywnie wpływać na planowaną przez swoich członków produkcję, tak, aby dostosować ją do popytu, zarówno pod względem ilości jak i jakości. Grupy i organizacje producentów owoców koncentrując podaż stają się odpowiednio dużymi partnerami dla zakładów przetwórczych koncentrujących duży popyt. W takich relacjach podmioty te mogą realnie

wpływać na poziom cen, które uzyskują za dostarczane do przetwórstwa produkty. Ponadto grupy i organizacje producentów skupiając znaczne zapotrzebowanie na środki produkcji tj. nawozy, paliwo, środki ochrony roślin mogą także skutecznie negocjować ceny zakupu tych produktów. Bardziej uzasadnione ekonomicznie są także inwestycje w budynki i budowle służące do przygotowania produktów do sprzedaży, takie jak przechowalnie, sortownie, pakownie, a także maszyny do zbioru, sortownice, skrzyniopalety, samochody ciężarowe, itp., których koszt może być częściowo finansowany z pieniędzy unijnych i krajowych.

W ramach uregulowań Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych możliwe jest pozyskanie wsparcia finansowego dla dwóch rodzajów podmiotów – grup, które są podmiotami przejściowymi i organizacji producentów owoców i warzyw, które są podmiotami docelowo funkcjonującymi na rynku.

Grupy producentów owoców i warzyw mogą korzystać z dwóch rodzajów wsparcia finansowego:

- 1) wsparcie administracyjne - na założenie i funkcjonowanie grupy, w kolejnych latach realizacji planu dochodzenia do uznania – odpowiednio 10%, 10%, 8%, 6%, 4% rocznej wartości produkcji sprzedanej przez grupę, z zachowaniem limitu 100 tys. EUR rocznie (stawka tego wsparcia jest redukowana o 50%, dla wsparcia kalkulowanego od wartości produkcji sprzedanej, o którą przekroczone równowartość 1 mln EUR);
- 2) wsparcie inwestycyjne - na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji - w Polsce wsparcie to określono na najwyższym dopuszczalnym prawodawstwem unijnym poziomie tj. 75%.

Należy podkreślić, że Polska należy do tych nielicznych krajów członkowskich, w których zdecydowano się wdrożyć instrument wsparcia dla grup producentów. Było to o tyle trudne rozwiązanie, że w przeciwieństwie do wsparcia udzielanego organizacjom producentów, znaczna część wsparcia udzielanego tym podmiotom pochodzi z budżetu krajowego.

Organizacje producentów owoców i warzyw mogą pozyskać wsparcie, gdy realizują program operacyjny. Pomoc, o której mowa może wynosić 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację. Pułap ten może zostać zwiększony do 4,6 %, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego. Wsparcie to jest ograniczone do:

- 60% założonego przez organizację funduszu operacyjnego;
- 50% faktycznie poniesionych w ramach programu operacyjnego kosztów.

Rolnicy, którzy planują w długiej perspektywie zajmować się towarową produkcją owoców, zdając sobie sprawę ze słabej pozycji rynkowej pojedynczych gospodarstw, dostrzegają zalety zrzeszania się w tego rodzaju podmiotach. Dziś na rynku owoców

i warzyw w Polsce funkcjonuje 183 wstępnie uznanych grup producentów oraz 42 uznane organizacje producentów owoców i warzyw, a ich udział w produkcji ogrodniczej wynosi ok.15%.

4. Zmiany cen detalicznych żywności tylko w niewielkim stopniu odzwierciedlają sytuację na rynku surowców rolnych. Zależność między cenami tych dwóch grup towarowych występuje przede wszystkim przy wzroście cen surowców rolnych. Wtedy rosną też ceny żywności. Na ogół spadek cen surowców rolnych nie pociąga za sobą spadku cen żywności, w najlepszym przypadku pozostają one na niezmiennym poziomie.

Jedną z przyczyn takiej sytuacji jest zmniejszający się udział ceny surowca rolnego w cenie detalicznej artykułów żywnościowych. Zwiększa się stopień przetworzenia surowców rolnych, a co za tym idzie rosną koszty przetworzenia i dystrybucji oraz znaczenie takich kosztów jak: nośniki energii, pracy, promocji, marż handlowych. Na ostateczną cenę, którą za żywność płaci konsument wpływ ma również polityka sektora handlowego, uzależniona od relacji podażowo-popytowych. Ta tendencja jest z resztą charakterystyczna nie tylko dla naszego rynku.

Przeprowadzone analizy kosztów pozwalają stwierdzić, że w przypadku pieczywa koszt ziarna w cenie produktu finalnego to zaledwie 6,2% - 22,2%, w przypadku makaronu jedynie 5,6% - 10,6%, co sprawia, że na ceny tych produktów wahania cen ziarna wpływają już w niewielkim stopniu. Rośnie natomiast znaczenie innych kosztów, w tym nośników energii, pracy, promocji, marż handlowych.

W przypadku rynku produktów mięsnych można zauważyć, że np. udział ceny skupu żywca wieprzowego w cenie detalicznej wyrobu finalnego waha się w granicach 25-30% dla mięsa surowego, a 17-21 % w przypadku wędlin.

Mając na względzie konieczność poprawy relacji rolnik - producent żywności – handel – konsument, z inicjatywy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podjęto działania zarówno na poziomie krajowym, jak i wspólnotowym, które zwiększyłyby efektywność funkcjonowania całego łańcucha.

Efektom tych inicjatyw na poziomie krajowym jest zarówno powołanie przez Prezesa Rady Ministrów Międzyresortowego Zespołu do spraw Zwiększenia Przejrzystości Rynku Artykułów Rolno-Spożywczych i Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Żywnościowego, jak i szereg spotkań organizowanych z udziałem producentów, ich organizacji i handlu.

W pierwszym okresie działania Zespołu prace skoncentrowane były na analizie praktyk handlowych stosowanych w łańcuchu żywnościowym i pojawiających się w związku z tym nieprawidłowościach oraz na istniejących rozwiązaniach prawnych regulujących

funkcjonowanie rynku artykułów żywnościowych zarówno w kraju, jak i w Unii Europejskiej. Przeprowadzono ponadto analizę praktyk handlowych występujących w innych krajach UE.

Jednym z istotniejszych zadań zrealizowanych przez Zespół na rzecz poprawy funkcjonowania łańcucha żywnościowego było opracowanie przez Ministerstwo Gospodarki Kodeksu Dobrych Praktyk Handlowych oraz przeprowadzenie szerokich konsultacji zarówno dotyczących jego zapisów, jak i gotowości jego podpisania przez strony uczestniczące w łańcuchu żywnościowym. Przy tworzeniu Kodeksu kierowano się również podejmowanymi działaniami wspólnotowymi mającymi na celu wyrównywanie szans podmiotów rynku rolno-żywnościowego w UE.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało koncepcję monitoringu cen artykułów rolno-spożywczych, której wdrożenie skorelowane jest z pracami realizowanymi w tym zakresie przez Komisję Europejską wspólnie z EUROSTAT. System wspólnotowy zawierał będzie dane nt. zmian cen produktów rolno-spożywczych z wszystkich krajów członkowskich. Pierwsza wersja serwisu informacyjnego została już zaprezentowana, aktualnie trwają prace doskonalące serwis.

Należy podkreślić, że na forum Unii Europejskiej trwa również debata na temat zwiększenia przejrzystości i poprawy funkcjonowania łańcucha żywnościowego, której inicjatorem był polski minister rolnictwa. Inicjatywę tę poparła większość przedstawicieli pozostałych Państw Członkowskich UE. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w wielu inicjatywach podjętych przez organa UE, w tym szczególnie przez Parlament Europejski, który 7 września 2010 r. podczas sesji plenarnej w Strasburgu przyjął rezolucję, w której wyrażony został apel o przyjęcie przepisów zapewniających sprawiedliwe wynagrodzenie dla rolników i przejrzyste ceny dla konsumentów. W opinii parlamentarzystów konieczne w tym celu jest zagwarantowanie pełnej konkurencji na wszystkich etapach łańcucha dostaw.

Efektom uruchomionych przez Wspólnotę działań jest również ustanowienie Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności. Forum zastąpiło wcześniejszą Grupę Wysokiego Szczebla ds. Konkurencyjności Przemysłu Rolno-Spożywczego.

Forum ustanowiła z dniem 30 lipca 2010 r. Komisja Europejska, a jego prace koncentrują się na kilku głównych obszarach:

- praktyk kontraktowych w łańcuchu dostaw żywności (B2B),
- narzędzi monitorowania cen żywności,
- konkurencyjności w przemyśle rolno-spożywczym,
- agrologistyki.

Odnosnie kwestii dotyczących parytetu dochodów ludności rolniczej w stosunku do ludności nierolniczej

Wyliczenie faktycznie osiągniętego przez gospodarstwa rolne dochodu możliwe jest wyłącznie na podstawie prowadzonej ewidencji zdarzeń gospodarczych zaistniałych w tych gospodarstwach. Począwszy od 2004 r. 12.100 wylosowanych gospodarstw rolnych z obszaru całej Polski prowadzi rachunkowość rolną w ramach systemu obowiązującego wszystkie kraje członkowskie Farm Accountancy Data Network (FADN), jednakże dane uzyskane w ramach tego systemu nie mogą być wykorzystywane dla celów podatkowych czy udzielania pomocy społecznej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wysokość dochodu z 1 hektara przeliczeniowego w gospodarstwach rolnych określona została:

- 1) w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) w wysokości 207 zł miesięcznie z 1 hektara przeliczeniowego, dla celów przyznawania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.
- 2) w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn.zm.), zgodnie z którą dla celów przyznawania zasiłków rodzinnych przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969).

Na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 r o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2006r. Nr 136, poz. 969, z późn. zm.) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego został zobowiązany do ogłaszania w drodze obwieszczenia nie później niż 23 września każdego roku wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego. Należy podkreślić, iż wysokość dochodu ogłaszana na podstawie danych statystycznych w danym roku, dotyczy zawsze roku poprzedniego. Przyjęcie powyższego trybu wynika z faktu, że ostateczne oszacowanie produkcji rolnej i dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych za dany rok jest możliwe dopiero we wrześniu roku następnego. Zgodnie z obwieszczeniami Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wysokość przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego wynosiła w roku:

- 2000 - 884 zł,
- 2001 - 1.030 zł,
- 2002 - 806 zł,

- 2003 - 1.086 zł,
- 2004 - 1.626 zł,
- 2005 - 1.844 zł,
- 2006 - 1.898 zł,
- 2007 - 2.220 zł,
- 2008 - 2.056 zł,
- 2009 - 1.908 zł.

Sytuacja dochodowa gospodarstw domowych należy do najważniejszych obiektywnych uwarunkowań procesu zaspakajania potrzeb i zachowań w sferze konsumpcji. Sytuację dochodową najlepiej charakteryzuje kategoria dochodu rozporządzalnego.

W okresie po akcesji do Unii Europejskiej dochody rozporządzalne w gospodarstwach domowych rolników wzrosły bardziej niż w gospodarstwach pracowników oraz przedsiębiorców poza rolnictwem, a także w gospodarstwach ogółem. Pomimo tego nadal występuje dysparytet dochodów na niekorzyść rolników. Dysparytet wynosi około 15 p.p. w stosunku do ogółu gospodarstw oraz gospodarstw pracowników, natomiast w stosunku do gospodarstw domowych przedsiębiorców wynosi 34%. Zmniejszenie dysparytetu jakie systematycznie dokonywało się w latach 2004-2007 zostało przerwane w 2008 roku. Ilustrują to poniżej liczby dotyczące tempa zmian dochodów rozporządzalnych, tj. zmian tych dochodów z roku na rok.

Dochód rozporządzalny na 1 osobę miesięcznie w gospodarstwach ogółem (O) oraz rolników (R), pracowników (P) i przedsiębiorców (PR) w latach 2003-2008 (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ogółem (zł)	680,50	735,40	741,46	834,68	928,87	1.045,52
Rolników (zł)	474,31	539,93	606,17	689,75	846,76	887,35
Pracowników (zł)	729,87	742,45	770,00	829,18	915,17	1.049,84
Przedsiębiorców (zł)	893,51	935,12	977,10	1.102,63	1.251,07	1.338,51
Ogółem (%)	100	108	109	123	136	154
Rolników (%)	100	114	128	145	179	187
Pracowników (%ł)	100	102	105	114	125	144
Przedsiębiorców (%ł)	100	105	109	123	140	150
R/O (%)	70	73	82	83	91	85
R/P (%)	65	73	79	83	93	84
R/PR (%)	53	58	62	83	68	66

Źródło: GUS

Rok 2008 nie był korzystny dla rolników. Dochód rozporządzalny zwiększył się realnie zaledwie o 0,4%, przy czym było to wynikiem zwiększenia dochodów z innych źródeł oraz efektem przesunięcia strukturalnego w zbiorze gospodarstw domowych rolników, który polega na „trafieniu” do grupy rolników gospodarstw o większym obszarze w sytuacji spadku dochodu rolniczego. Dochód rolniczy nominalnie zwiększył się o 3%, co oznacza realny spadek o 1,4%. W pozostałych grupach społeczno-ekonomicznych realne dochody rozporządzalne zwiększyły się: w gospodarstwach pracowników o 0,3%, pracujących na własny rachunek o 3,4%, w gospodarstwach emerytów o 4,7% a rencistów o 1,1%. Przeciętnie w gospodarstwach domowych ogółem dochody realne wzrosły o 8,0%.

Odnosnie odpowiedzi udzielonej przez Komisję Europejską na interpelację posła Janusza Wojciechowskiego z dnia 11 lutego 2011 r. w sprawie certyfikowania firm eksportujących swoje towary do państw trzecich.

1. Informacje dot. wywozu produktów pochodzenia zwierzęcego

Przy wywożeniu produktów pochodzenia zwierzęcego do państw trzecich zachodzi konieczność spełnienia zarówno przez zakłady, jak i przez wywożone produkty określonych wymogów państwa trzeciego.

W przypadku wywozu produktów pochodzenia zwierzęcego do Federacji Rosyjskiej konieczne jest zatwierdzenie polskich zakładów, które ubiegają się o uzyskanie uprawnień wywozowych na rynek rosyjski.

Polskie zakłady sektora mleczarskiego, paszowego, rybnego, produktów rybołówstwa i owoców morza, przetwórstwa jaj, fermy reprodukcyjne drobiu i zakłady wylęgu piskląt, zainteresowane wywozem swoich produktów do Federacji Rosyjskiej, są zatwierdzane na zasadzie pre-listingu [zatwierdzanie zakładów do wywozu na podstawie gwarancji Głównego Lekarza Weterynarii o spełnieniu przez te zakłady wymagań weterynaryjno-sanitarnych Unii Celnej, w tym także Federacji Rosyjskiej, a następnie ewentualnie wrywkowe kontrolowanie zakładów, zatwierdzonych na tej zasadzie, przez właściwe organy Unii Celnej (państwa trzeciego)].

Natomiast zakłady mięsne (zakłady sektora jelicarskiego, mięsa białego i mięsa czerwonego) są zatwierdzane do wywozu na podstawie wyników kontroli, przeprowadzonych przez właściwe władze weterynaryjne (wraz z utworzeniem Unii Celnej pomiędzy Federacją Rosyjską, Białorusią i Kazachstanem odbywają się wspólne kontrole właściwych służb tych trzech państw). Następnie na podstawie wyników przeprowadzonej kontroli właściwe władze Unii Celnej (w tym także Federacji Rosyjskiej) podejmują decyzję o zatwierdzeniu skontrolowanych zakładów.

Zastosowanie zasady pre-listingu w odniesieniu do ww. zakładów jest obecnie najważniejszym postulatem Głównego Inspektoratu Weterynarii w rozmowach ze stroną rosyjską.

W odniesieniu do zakładów mięsnych państw tzw. starej 15-ki Unii Europejskiej, Federacja Rosyjska stosuje zasadę pre-listingu. Jednakże z chwilą powstania Unii Celnej, Federacja Rosyjska poinformowała o tym, że zamierza wprowadzić w stosunku do tych państw zatwierdzanie zakładów do wywozu na podstawie wyników kontroli.

W przypadku Chińskiej Republiki Ludowej od państwa wywożącego produkty pochodzenia zwierzęcego na rynek chiński wymagane jest uprzednie zatwierdzenie tego państwa (na podstawie oceny funkcjonowania służby weterynaryjnej państwa oraz jego sytuacji epizootologicznej) przez Zarząd Certyfikacji i Akredytacji Chińskiej Republiki Ludowej („CNCA”). Dopiero po pozytywnej weryfikacji państwa przez CNCA możliwe jest składanie przez zainteresowane zakłady wniosków w formie pisemnej do CNCA, uprzednio zweryfikowanych przez właściwe organy Inspekcji Weterynaryjnej Rzeczypospolitej Polski.

Z informacji uzyskanych przez Głównego Lekarza Weterynarii w 2009 roku z ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Pekinie wynika, iż wymóg zatwierdzania zakładów mięsnych do wywozu na rynek chiński dotyczy również innych Państw Członkowskich Unii Europejskiej. Jednakże, Główny Lekarz Weterynarii nie posiada informacji na temat szczegółowych zasad zatwierdzania zakładów do wywozu przez władze chińskie w pozostałych Państwach Członkowskich Unii Europejskiej. Warunki wywozu są negocjowane przez władze chińskie indywidualnie z każdym Państwem Członkowskim Unii Europejskiej.

W odniesieniu do mleka i produktów mleczarskich oraz osłonek wieprzowych, owczych i kozich wywożonych z Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzanie zakładów odbywa się na zasadzie pre-listingu, tj. zatwierdzenia zakładów do wywozu na rynek Chińskiej Republiki Ludowej przez stronę polską po uprzednim sprawdzeniu spełnienia wymagań chińskich przez te zakłady. W tym przypadku nie jest wymagana kontrola zakładu przez inspektorów CNCA.

Zakłady przetwórstwa mięsa wieprzowego (czerwonego) oraz drobiowego (białego) są zatwierdzane przez właściwe organy Chińskiej Republiki Ludowej po uprzednim dokonaniu kontroli przez inspektorów chińskich CNCA w tych zakładach. Na podstawie wyników przeprowadzonej kontroli CNCA podejmuje decyzję o zatwierdzeniu zakładu.

Obecnie, z Rzeczypospolitej Polski na rynek chiński wywożone są produkty z mięsa drobiowego oraz produkty mleczarskie. Jednocześnie, trwają negocjacje w sprawie

zatwierdzenia Rzeczypospolitej Polski jako państwa, z którego możliwy będzie wywóz również mięsa wieprzowego.

Kwestię przywozu, regulują przepisy art. 11 rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z dnia 30.04.2004 r., str. 206 – 320, z późn. zm.; Polskie wydanie specjalne: rozdz. 3, t. 45, str. 75 – 119), zgodnie z którymi produkty pochodzenia zwierzęcego przywozi się jedynie z państwa trzeciego lub części państwa trzeciego znajdującego się w wykazie sporządzonym i uaktualnionym przez Komisję Europejską. Ponadto, zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. produkty pochodzenia zwierzęcego można przywozić do Wspólnoty tylko wtedy, gdy zostały wysłane, pozyskane lub przygotowane w zakładach, co do których właściwy organ państwa trzeciego (państwa pochodzenia) gwarantuje spełnienie wymagań wspólnotowych. Jednocześnie zgodnie z art. 46 i art. 47 rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z dnia 30.04.2004 r., str. 1 – 141, z późn. zm.; Polskie wydanie specjalne: rozdz. 3, t. 45, str. 200 – 251) eksperci Komisji Europejskiej mogą prowadzić urzędowe kontrole w państwach trzecich, aby zweryfikować zgodność lub równoważność ustawodawstwa państwa trzeciego oraz systemów, m.in. z prawem paszowym i żywnościowym Wspólnoty.

2. Informacje dot. wywozu produktów pochodzenia roślinnego

Działania podejmowane przez organy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) dotyczące obrotu towarowego z państwami trzecimi, polegają na kontroli eksportowanych roślin i towarów pochodzenia roślinnego. Kontrola prowadzona jest w celu stwierdzenia, czy towar spełnia wymagania fitosanitarne państwa przeznaczenia. Jeżeli wynik tej oceny jest pozytywny, wystawiane jest świadectwo fitosanitarne. Certyfikat ten dotyczy eksportowanego towaru, a nie firmy. Zarówno w eksporcie do Chin, jak i do Federacji Rosyjskiej załączenie świadectwa fitosanitarnego do przesyłek jest wymagane przez kraj przeznaczenia bez względu na to skąd towar jest sprowadzany.

Dodatkowo od 2009 r., na podstawie *porozumienia pomiędzy Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa i Federalną Służbą Nadzoru Weterynaryjnego i Fitosanitarnego o współpracy w zakresie organizacji i przeprowadzenia wspólnych badań szkolek na*

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 stycznia 2009 r., prowadzona jest przez przedstawicieli służb fitosanitarnych polskich i rosyjskich wspólna kontrola polskich miejsc produkcji materiału szkółkarskiego. Do 2009 r. Federacja Rosyjska zezwalała na import wyłącznie roślin pozbawionych podłoża zawierającego ziemię, części organiczne lub torf. Obecnie z miejsc produkcji, w których podczas kontroli nie zostanie stwierdzone występowanie organizmów kwarantannowych dla Federacji Rosyjskiej, dopuszczony jest eksport do Federacji Rosyjskiej roślin w podłożu. Zgoda ta dotyczy miejsca produkcji poddanego kontroli, nie przedsiębiorstwa.

Strona rosyjska zwróciła się do kilku państw Unii Europejskiej z propozycją zawarcia tożsamyh porozumień. Jak dotychczas, porozumienie podpisały Polska i Węgry. Aktualnie Komisja Europejska prowadzi negocjacje z Federalną Służbą Nadzoru Weterynaryjnego i Fitosanitarnego Federacji Rosyjskiej celem uzgodnienia w tej sprawie jednego porozumienia w imieniu wszystkich Państw Członkowskich.

Ponadto Polska zobowiązana jest w eksporcie do Federacji Rosyjskiej produktów pochodzenia roślinnego przeznaczonych do spożycia przez ludzi spełniać warunki *Memorandum* z dnia 26 marca 2008 roku, *dotyczącego bezpieczeństwa produktów roślinnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi i wywożonych ze Wspólnoty Europejskiej do Federacji Rosyjskiej, w odniesieniu do pozostałości pestycydów, azotanów i azotynów*", podpisanego pomiędzy krajami Wspólnoty Europejskiej, a Federalną Służbą Nadzoru Weterynaryjnego i Fitosanitarnego Federacji Rosyjskiej. Na mocy tego dokumentu przywrócona została możliwość prowadzenia eksportu owoców i warzyw z Polski do Federacji Rosyjskiej.

Jednakże w wyniku powtarzających się przypadków występowania przesyłek, które nie spełniały kryteriów bezpieczeństwa przewidzianych w ustawodawstwie rosyjskim i w punkcie 4 ww. *Memorandum* w zakresie pozostałości pestycydów, azotanów i azotynów, od 1 czerwca 2009 roku Federacja Rosyjska zgodnie z punktem 6 ww. *Memorandum* nałożyła obowiązek zaopatrywania eksportowanych z Polski przesyłek jabłek i kapusty pekińskiej w certyfikat bezpieczeństwa potwierdzający spełnienie wymagań w zakresie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów, azotanów i azotynów. Certyfikaty te odnoszą się do przebadanej, jednorodnej gatunkowo i charakteryzującej się jednolitym programem ochrony, partii produktów rolnych i mogą być wydawane jedynie przez laboratoria z kraju pochodzenia produktu oraz zatwierdzone przez Federalną Służbę Nadzoru Weterynaryjnego i Fitosanitarnego Federacji Rosyjskiej.

Wymóg zaopatrywania eksportowanych z Polski przesyłek w certyfikaty bezpieczeństwa został rozszerzony na inne rodzaje owoców i warzyw tj.: od 1 października 2009 roku na truskawki, wiśnie i pomidory, a od 1 marca 2010 roku również na gruszki.

Podjęto rozliczne działania mające na celu spełnienie warunków określonych w ww. *Memorandum*, a także zniesienie obowiązku dołączania certyfikatów bezpieczeństwa do niektórych rodzajów owoców i warzyw. Działania te polegają na:

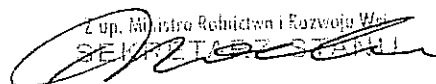
- monitoringu pozostałości środków ochrony roślin, azotanów i azotynów w eksportowanych owocach i warzywach;
- kontroli producentów płodów rolnych będących przedmiotem eksportu do Federacji Rosyjskiej poprzez sprawdzenie ewidencji zabiegów środkami ochrony roślin;
- wprowadzenie programów ochrony roślin uwzględniających wymagania rosyjskie w ramach systemu jakości żywności integrowana produkcja.

Jak dotychczas, podjęte działania nie spowodowały zdjęcia obowiązku dołączania certyfikatów bezpieczeństwa do wymienionych wyżej produktów eksportowanych na rynek rosyjski.

Należy nadmienić, iż obowiązek zaopatrywania w certyfikaty bezpieczeństwa produktów pochodzenia roślinnego, eksportowanych do Federacji Rosyjskiej i przeznaczonych do spożycia przez ludzi, dotyczy również innych Państw Członkowskich.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU

Kazimierz Plocki